

Міністерство освіти і науки України
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА

Навчально - науковий інститут бізнесу і менеджменту
Кафедра обліку та аудиту

ПЕРМЯКОВА ЯНА ЮРІЇВНА

Реферат

кваліфікаційної роботи на здобуття ступеня вищої освіти «Бакалавр»

МЕТОДИЧНІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ ОБЛІКУ ТА АУДИТУ
ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ В СУЧАСНИХ УМОВАХ
ОПОДАТКУВАННЯ (ЗА ДАНИМИ ПрАТ «ХХХ»)

Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»
(освітня програма «Облік і оподаткування»)

Науковий керівник: доктор економічних
наук, професор
Зайцев Юрій Олександрович

Харків – 2020

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ (БАКАЛАВРСЬКОЇ) РОБОТИ

Актуальність теми. Сучасну економічну ситуацію в Україні можна охарактеризувати несприятливими для розвитку економіки чинниками, а саме нестабільністю суспільних зв'язків, некерованими інфляційними процесами, необґрунтованими політичними подіями та іншими чинниками, які негативно впливають на життя населення та на економічний розвиток країни в цілому. Результатом цього впливу є зниження ділової активності підприємств, і як результат їх низька платоспроможність, яка здебільшого призводить до кризового стану господарюючих суб'єктів.

Ведення будь-якого бізнесу передбачає укладання господарських, трудових, цивільно-правових договорів, взаємодію з контрагентами (постачальниками й покупцями) та державою. Неможливо убезпечитися від виникнення дебіторської заборгованості. Дебіторська заборгованість виникає внаслідок розриву між угодою купівлі-продажу товарів (робіт, послуг) та їх оплатою. Це вид фінансових вкладень однієї компанії в іншу. Тому ефективне управління дебіторською заборгованістю передбачає збереження цього активу у допустимих обсягах. Підтримка необхідного рівня ліквідності й платоспроможності підприємств залежить від ефективного ведення бухгалтерського обліку розрахунків з покупцями та замовниками.

Вагомий внесок у дослідження методичних та організаційних засад обліку та аудиту дебіторської заборгованості внесли зарубіжні і вітчизняні науковці та практики: Акімова Н., Бакун Ю., Береза С., Бутинець Ф., Водоп'янова О., Говоруха О., Гуцаленко Л., Добровольська О., Євлаш Т., Коблянська Г., Коцупатрій М., Лігоненко Л., Мазаракі А., Матицина Н., Москалюк Г.О., Слободянюк І.С., Соколов Я., Топоркова О., Чадін С. та ін.

Одним з найбільш гострих і складних ділянок обліку на підприємствах є облік дебіторської заборгованості та існування проблеми неплатежів. Також залишається не повністю вирішеним питання обліку безнадійної дебіторської

заборгованості, визначення окремих її категорій, врахування ризиків, удосконалення методики відображення розрахунків з покупцями та замовниками, класифікація заборгованості тощо.

Вдосконалення обліку та аудиту дебіторської заборгованості у сільськогосподарських підприємствах є складовою механізму зростання прибутковості підприємства, забезпечення інформаційної прозорості різних напрямів господарської діяльності та виживання в конкурентному середовищі. Тому актуальною проблемою на сьогодні стає перевірка правильності, своєчасності та законності відображення дебіторської заборгованості в обліку. На сьогоднішній день існує недостатня розробленість теоретичних положень і практичних рекомендацій з методичного та організаційного забезпечення аудиту дебіторської заборгованості підприємств.

У зв'язку із цим питання обліку та аудиту дебіторської заборгованості піднялися на якісно новий рівень актуальності і зумовили вибір теми кваліфікаційної (бакалаврської) роботи «Методичні та організаційні засади обліку та аудиту дебіторської заборгованості в сучасних умовах оподаткування (за даними ПрАТ «XXX»)».

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами. Кваліфікаційна (бакалаврська) робота здійснювалась відповідно до плану науково-дослідної роботи кафедри обліку та аудиту Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка за темою «Формування напрямів та механізмів підвищення ефективності агропромислового виробництва в умовах глобалізації», державний реєстраційний номер 0116U007411, згідно якої автором виконано опрацювання методичних та організаційних засад обліку та аудиту дебіторської заборгованості в сучасних умовах оподаткування на сільськогосподарських підприємствах.

Мета і завдання дослідження. Метою кваліфікаційної (бакалаврської) роботи є поглиблення теоретичних основ і розробка рекомендацій з обліку та

аудиту дебіторської заборгованості. Для досягнення поставленої мети було визначено такі завдання:

1. Розкрити економічний зміст категорії «дебіторська заборгованість» в обліковому аспекті.
2. Систематизувати питання визнання, класифікації та оцінки дебіторської заборгованості.
3. Дослідити мету, завдання та нормативно-інформаційне забезпечення аудиту дебіторської заборгованості.
4. Дати організаційно-економічну характеристику підприємства.
5. Дослідити питання первинного, синтетичного та аналітичного обліку дебіторської заборгованості.
6. Розкрити методику проведення аудиту та аналізу дебіторської заборгованості.
7. Узагальнити актуальні питання обліку дебіторської заборгованості в бухгалтерському (фінансовому) та податковому обліку.
8. Розкрити порядок відображення дебіторської заборгованості у податковому обліку.
9. Розробити шляхи удосконалення аудиту дебіторської заборгованості в сучасних умовах господарювання.

Об'єктом дослідження кваліфікаційної (бакалаврської) роботи є господарські операції з обліку та аудиту дебіторської заборгованості в ПрАТ «XXX».

Предметом дослідження є методичні та організаційні засади обліку та аудиту дебіторської заборгованості на підприємствах.

Методи дослідження. Теоретичною та методичною основою дослідження є діалектичний метод та системний підхід до вивчення фундаментальних положень сучасної економічної теорії, наукових праць провідних вітчизняних та зарубіжних вчених, які досліджують питання обліку та аудиту дебіторської заборгованості.

В залежності від поставлених задач було застосовано такі загальнонаукові та емпіричні методи дослідження: аналізу і синтезу – при вивченні предмета й об'єкта дослідження; абстрактно-логічний – для теоретичного узагальнення та формулювання висновків; монографічний – при висвітленні й узагальненні позицій вчених щодо теоретичних і методичних засад обліку і аудиту дебіторської заборгованості (економічний зміст категорії «дебіторська заборгованість», класифікація, оцінка дебіторської заборгованості, мета і завдання аудиту), графічний – рисунки; економіко-статистичний – при аналізі економічного і фінансового стану господарства, структури і динаміки дебіторської заборгованості, показників ефективності дебіторської заборгованості.

Інформаційною базою роботи є закони України, нормативно-правові акти, періодичні видання, бухгалтерська, фінансова і статистична звітність досліджуваного підприємства, аналітичні і статистичні матеріали Державної служби статистики України та Головного управління статистики у Харківській області, наукові роботи вітчизняних та зарубіжних науковців за обраною темою, матеріали особистих досліджень і спостережень автора.

Практичне значення здобутих результатів полягає у тому, що запропоновані теоретичні узагальнення і практичні рекомендації щодо удосконалення обліку і аудиту дебіторської заборгованості можуть бути використані на сільськогосподарських підприємствах.

Особистий внесок здобувача. Кваліфікаційна (бакалаврська) робота є самостійною науковою працею автора. Результати дослідження, теоретичні обґрунтування, практичні розробки, висновки та пропозиції одержані автором самостійно на основі аналізу практичних і теоретичних матеріалів.

Апробація результатів дослідження. Основні наукові та практичні положення і висновки кваліфікаційної (бакалаврської) роботи доповідались і обговорювались на II Всеукраїнській науково-практичній інтернет-конференції «Основні напрями удосконалення бухгалтерського обліку, аудиту та оподаткування в умовах євроінтеграції», присвяченої 90-річчю з дня

заснування Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка (м. Харків, ХНТУСГ імені Петра Василенка, 15 травня 2020 р.); Всеукраїнській науково-практичній інтернет-конференції молодих учених, студентів, аспірантів «Актуальні проблеми розвитку обліку, аналізу та фінансів в агропромисловому виробництві України» (м. Харків, ХНАУ ім. В.В. Докучаєва, 11 червня 2020 р.).

Публікації. За результатами дослідження опубліковано 2 наукові праці обсягом 0,4 друк. арк.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна (бакалаврська) робота складається із вступу, трьох розділів, висновків і пропозицій, списку літератури із 102 джерел і 28 додатків. Загальний обсяг роботи складає 106 сторінок (з них список літератури – 12 сторінок). Робота містить 13 таблиць, 7 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ (БАКАЛАВРСЬКОЇ) РОБОТИ

У вступі обґрунтовано вибір теми дослідження, сформульовано мету, завдання, об'єкт і предмет дослідження, відображено теоретичне і практичне значення отриманих результатів, особистий внесок здобувача та апробацію матеріалів кваліфікаційної (бакалаврської) роботи.

У першому розділі «Теоретичні основи обліку та аудиту дебіторської заборгованості» розглянуто: економічну сутність категорії «дебіторська заборгованість» в обліковому аспекті; визнання, класифікацію, оцінку дебіторської заборгованості в бухгалтерському (фінансовому) та податковому обліку; мету, завдання та нормативно-інформаційне забезпечення аудиту дебіторської заборгованості.

У другому розділі «Стан обліку та аудиту дебіторської заборгованості» висвітлено: організаційно-економічну характеристику ПрАТ «XXX»; організацію ведення бухгалтерського обліку на підприємстві; первинний,

синтетичний та аналітичний облік дебіторської заборгованості; методику проведення аудиту дебіторської заборгованості; оформлення підсумків аудиторського дослідження; результати аналізу дебіторської заборгованості.

У третьому розділі «Удосконалення обліку та аудиту дебіторської заборгованості» узагальнено: актуальні питання обліку дебіторської заборгованості в бухгалтерському (фінансовому) та податковому обліку; відображення дебіторської заборгованості в податковому обліку; удосконалення аудиту дебіторської заборгованості в сучасних умовах господарювання.

ВИСНОВКИ

У кваліфікаційній (бакалаврській) роботі здійснено дослідження методичних та організаційних засад та розробка практичних рекомендацій щодо удосконалення обліку та аудиту дебіторської заборгованості в сільськогосподарських підприємствах шляхом поліпшення механізму його організації.

За результатами дослідження зроблені наступні висновки теоретичного, методичного та практичного характеру:

1. В умовах української економіки у підприємств немає обмежень відносно вибору партнера, форми розрахунків і ринку збуту продукції, тому ризик виникнення дебіторської заборгованості присутній практично у всіх економічних взаєминах: з покупцями, постачальниками, найманим персоналом і ін. Серед вітчизняних та зарубіжних дослідників відсутнє єдине розуміння поняття «дебіторська заборгованість». Облікову категорію «дебіторська заборгованість» доцільно інтерпретувати як вимогу (право) на отримання фінансових та майнових ресурсів від юридичних та фізичних осіб, що заборгували підприємству в результаті минулих подій та які підлягають поверненню в майбутньому.

2. Ефективне управління дебіторською заборгованістю, як видом фінансових вкладень однієї компанії в іншу, передбачає збереження цього активу у допустимих обсягах. Хоча в усіх випадках кошти передаються на умовах платності і зворотності, дебіторська заборгованість має специфіку: кошти можуть повертатися товарами («закриття» авансів); управління дебіторською заборгованістю сприяє зростанню продаж; дебіторська заборгованість може формувати додатковий дисконтний дохід і підвищувати ефективність закупівель; як і будь які займи дебіторська заборгованість схильна до ризиків неповернення, інфляційних та інших втрат.

3. Приватне акціонерне товариство «ХХХ» відповідає критеріям малого підприємства. Балансова вартість активів агрофірми у 2019 р. становить 240483 тис. грн. (або 9333,9 тис. євро), чистий дохід від реалізації за 2019 р. – 52966 тис. грн. (або 2052,3 тис. євро). Площа посівів сільськогосподарських культур підприємства становить 3384 га. Спеціалізацію товариства визначають виробництво насіння соняшнику і зерна озимої пшениці, оскільки на долю цих видів продукції припадає 60,5% і 34,9%. У 2019 р. було вироблено валової продукції рослинництва на суму 15687,8 тис. грн., що на 15,9% менше 2017 р. У зв'язку із зміною спеціалізації агрофірми (ліквідоване тваринництво) облікова кількість працівників постійно скорочується і становить 35 осіб. Три останні роки діяльність приватного товариства є збитковою, при чому ситуація погіршується з року в рік. У 2019 р. отримано збитку на суму 28417 тис. грн. Маємо збитковість господарства на рівні 64,7%.

4. Проблемами щодо обліку дебіторської заборгованості є: недостатня розробленість плану рахунків бухгалтерського обліку та інструкції про його застосування щодо відображення в обліку та оцінки довгострокової та поточної дебіторської заборгованості за продукцію, товари, послуги (в т.ч. передбаченої та непередбаченої договором); неможливість отримання інформації про дебіторську заборгованість в обсязі і вигляді, достатньому для проведення аналізу розрахунків з дебіторами та

прийняття управлінських рішень підприємствами; неефективність та непристосованість методів розрахунку резерву сумнівних боргів, відповідно до П(С)БО 10, до обліку на підприємствах в Україні; майже повна відсутність контролю за станом та обсягами сумнівної та безнадійної дебіторської заборгованості на підприємствах.

5. В ПрАТ «ХХХ» облік ведеться бухгалтерською службою на чолі з головним бухгалтером. Склад бухгалтерії нараховує 3 бухгалтери. Для головного бухгалтера і бухгалтерів розроблено посадові інструкції. На агрофірмі застосовується типовий план рахунків бухгалтерського обліку, на основі якого розроблено робочий план рахунків, який враховує специфіку діяльності господарства. Рахунки 8 класу не використовуються. Основні принципи, методи і процедури обліку в ПрАТ «ХХХ» закріплено керівником в наказі про облікову політику підприємства. Також діє графік документообігу, представлений у вигляді схеми руху документів від моменту їх складання або одержання від інших підприємств до використання для бухгалтерських записів і передачі в архів. Для зберігання бухгалтерських документів призначено постійний і поточний архіви. У ПрАТ «ХХХ» облік автоматизований. Для ведення обліку використовується програмний продукт «1С: Підприємство 8.3» (Бухгалтерія для України). Для обліку дебіторської заборгованості на підприємстві використовуються рахунки 361, 37. Відображення дебіторської заборгованості в підсистемах програми 1С дозволяє створювати документ «Інвентаризація розрахунків з контрагентами» (проведення інвентаризації дебіторської та кредиторської заборгованості підприємства). Підсистема «Управління взаєморозрахунками» забезпечує аналіз зміни заборгованості в часі та оперування двома видами заборгованості – фактичною (пов'язана з операціями розрахунку і моментами передачі прав власності) і прогнозованою (відкладеною) (виникає при замовленні на поставку або передачі товарів на комісію).

6. Проведення аудиту дебіторської заборгованості підприємства має велике значення, оскільки цей процес сприяє впорядкуванню інформації,

прозорості та достовірності даних щодо розрахункових операцій з дебіторами. На даний час у господарстві відсутня методика проведення аналітичних процедур, безсистемно висвітлюються показники при проведенні аналізу. Як правило, аналітичні показники дебіторської заборгованості розглядаються в контексті аналізу інших об'єктів, а між тим дебіторська заборгованість заслуговує особливої уваги користувачів.

5. Аналітичне дослідження дебіторської заборгованості за 2009-2019 рр. показало, що у звітному 2019 р. підприємство має найгірші показники ефективності контролю дебіторської заборгованості: високий рівень відволікання оборотних активів (частка її в оборотних активах підприємства становить 35,4%); зниження показника оборотності дебіторської заборгованості у 12 разів (з 19,429 у 2009 р. до 1,597 у 2019 р.); суттєве перевищення нормативного значення періоду погашення дебіторської заборгованості – 225 днів проти 75 днів, і середнього рівня за 2009 – 2018 рр. – 73 дні. В результаті застосування коефіцієнтного підходу встановлено погіршення джерел фінансування дебіторської заборгованості, а саме зниження у 2,8 рази фінансування за рахунок власних оборотних коштів (з 8,102 у 2009 р. до 2,822 у 2019 р.) і зростання майже у 210 разів фінансування за рахунок поточної кредиторської заборгованості (з 0,581 у 2009 р. до 5,529 у 2019 р.). Це свідчить про суттєве порушення співвідношення дебіторської і кредиторської заборгованості: на 1 грн. дебіторської заборгованості припадає 5,53 грн. кредиторської заборгованості. Наслідком виявлених негативних тенденцій стало вилучення коштів з обороту, зниження ліквідності та неплатоспроможність підприємства, і, в цілому, погіршення його фінансового стану.

6. Причинами виникнення на підприємстві договірної простроченої дебіторської заборгованості є: відсутність можливості виконання зобов'язання на дату виникнення обов'язку з оплати; низька платіжна дисципліна контрагентів-дебіторів; відсутність практики попередньої перевірки репутації та благонадійності клієнтів; шахрайські дії контрагентів;

форс-мажорні обставини. Договірна прострочена дебіторська заборгованість є небезпечною для підприємства, оскільки відрізняється від інших видів значними сумами боргу та відсутністю можливості спрогнозувати строки її повернення. Можливими шляхами запобігання виникнення безнадійної дебіторської заборгованості на підприємстві є: проведення аналізу ризиковості співпраці з потенційними бізнес-партнерами; взаємодія з перевіреними контрагентами; співпраця на умовах «передоплати» або «часткової передоплати» за товари (роботи, послуги); створення резерву сумнівних боргів; своєчасність та регулярність проведення інвентаризації розрахунків з контрагентами.

7. В результаті багатофакторного кореляційного аналізу впливу дебіторської заборгованості на рівень рентабельності господарства встановлено, що наслідком зростання коефіцієнта відволікання оборотних активів і періоду погашення дебіторської заборгованості є зменшення рівня дохідності підприємства. Між рентабельністю акціонерного товариства і зазначеними факторами існує середній за тіснотою зв'язок, про що свідчить значення сукупного коефіцієнта кореляції $R = 0.572$. На долю досліджуваних факторів припадає 32,8% загальної варіації рівня дохідності господарства, з них 23,5% становить доля коефіцієнта відволікання оборотних активів, 9,3% – доля періоду погашення дебіторської заборгованості. В результаті прогнозування дебіторської заборгованості методом перспективної екстраполяції можна припустити, що у 2025 р. сума її може збільшитися на 33,6% порівняно із середнім значенням за 2017 – 2019 рр. і може становити 1173,3 тис. доларів США. Зростання дебіторської заборгованості в абсолютних величинах і її частки в оборотних активах можна оцінити позитивно, тільки якщо воно буде пов'язане зі збільшенням продажів при збереженні обачності кредитної політики і прийнятної якості боргів.

8. Головним напрямком удосконалення бухгалтерського обліку дебіторської заборгованості в Україні вважаємо запровадження на українських підприємствах програмних комплексів типу SAP ERP, які

включають окремі системи для управління виробництвом, фінансами, персоналом, збутом чи матеріальними потоками. В цьому інформаційному середовищі ефективно взаємодіють не тільки співробітники організації, а й авторизовані клієнти, партнери, постачальники, що значно покращує загальний потенціал росту бізнесу. Система дозволяє замінити більшість поодиноких використовуваних систем та спростити подальший технологічний розвиток підприємства, оскільки періодичне оновлення відбувається комплексно для усіх модулів системи. Потужність платформи SAP надає можливість підвищувати ефективність існуючих програмних продуктів, спростити їх функціональне об'єднання та мінімізувати потреби у власних технологічних розробках. Система підтримує прийняття оптимальних рішень на всіх рівнях управління як на поточний момент, так і в довгостроковій перспективі.

9. З метою удосконалення аудиту дебіторської заборгованості в акціонерному товаристві необхідно: здійснювати контроль за динамікою дебіторської заборгованості та її часткою в загальній величині оборотних активів, за співвідношенням дебіторської та кредиторської заборгованості; формувати принципи кредитної політики та системи кредитних умов; систематизувати і аналізувати інформацію про покупців, замовників та інших дебіторів підприємства; проводити моніторинг дебіторської заборгованості; формувати стандарти оцінки платоспроможності дебіторів і визначення умов надання кредиту; контролювати дебіторську заборгованість за розподілом її за строками непогашення для своєчасного реагування та вжиття заходів щодо її погашення; систематично проводити інвентаризацію розрахунків з покупцями та замовниками для підтвердження реальності сум заборгованостей формувати процедури своєчасного погашення дебіторської заборгованості; забезпечувати використання на підприємстві сучасних форм рефінансування дебіторської заборгованості; будувати ефективні системи контролю за рухом і своєчасним погашенням дебіторської заборгованості, особливо контролю за заборгованістю, строк оплати за якою ще не настав, а

також заборгованістю, не сплаченою в строк; розраховувати прогнозного розміру резерву сумнівних боргів.

Запропоновані заходи дозволять створити ефективну модель обліку дебіторської заборгованості, уникнути ризиків неплатоспроможності, вчасно і правильно приймати управлінські рішення, уникнути складних і суперечливих ситуацій з дебіторами, знизити дебіторську заборгованість підприємства, покращити його фінансовий стан.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ (БАКАЛАВРСЬКОЇ) РОБОТИ

1. Пермякова Я.Ю. Ефективність контролю дебіторської заборгованості. *Основні напрями удосконалення бухгалтерського обліку, аудиту та оподаткування в умовах євроінтеграції*: Матер. II Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф., присвяченої 90-річчю з дня заснування Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка, 15 травня 2020 р. / редкол.: Т.Г. Маренич [та ін.]; Харківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра Василенка. – Х.: «Смугаста типографія», 2020. С. 56-58.

2. Пермякова Я.Ю. Прогнозування дебіторської заборгованості методом перспективної екстраполяції. *Актуальні проблеми розвитку обліку, аналізу та фінансів в агропромисловому виробництві України*: Матер. Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. молодих учених, студентів, аспірантів, 11 червня 2020 р., ХНАУ ім. В.В. Докучаєва, м. Харків. – Х.: ХНАУ, 2020. С. 159-162.

АНОТАЦІЯ

Пермякова Я.Ю. Методичні та організаційні засади обліку та аудиту дебіторської заборгованості в сучасних умовах оподаткування (за даними ПрАТ «XXX»). На правах рукопису.

Кваліфікаційна (бакалаврська) робота на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування». – Харківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра Василенка, Харків, 2020 р.

Ведення будь-якого бізнесу передбачає укладання господарських, трудових, цивільно-правових договорів, взаємодію з контрагентами та державою. Неможливо унеможливити виникнення дебіторської заборгованості. Ефективне управління дебіторською заборгованістю передбачає збереження цього активу у допустимих обсягах. Одним з найбільш гострих і складних ділянок обліку на підприємствах є облік дебіторської заборгованості та існування проблеми неплатежів. Залишається не вирішеними такі питання: облік безнадійної дебіторської заборгованості; визначення окремих її категорій; врахування ризиків; класифікація заборгованості тощо.

Метою кваліфікаційної (бакалаврської) роботи є поглиблення теоретичних основ і розробка рекомендацій з обліку та аудиту дебіторської заборгованості на підприємствах.

В роботі розглянуто: теоретичні основи обліку та аудиту дебіторської заборгованості; стан первинного, синтетичного і аналітичного обліку дебіторської заборгованості; методика проведення аудиту та аналіз дебіторської заборгованості; удосконалення обліку та аудиту дебіторської заборгованості на підприємствах.

Запропоновано: методику відображення в обліку бартерних операцій на рахунку 37 «Розрахунки з різними дебіторами»; перелік аудиторських процедур при аудиті розрахунків з вітчизняними покупцями, при аудиті правильності створення резерву сумнівних боргів, при аудиті безнадійної заборгованості; методика контролю ефективності дебіторської

заборгованості; методику аналізу залежності фінансового стану підприємства від показників ефективності дебіторської заборгованості; методику прогнозування розміру дебіторської заборгованості з використанням перспективної екстраполяції і кореляційного аналізу.

Ключові слова: облік, аудит, аналіз, дебіторська заборгованість, дебітори, удосконалення обліку і аудиту.

ANNOTATION

Permyakova Y.Y. Methodical and organizational principles of accounting and audit of receivables in modern tax conditions (according to the data of the PrAC «XXX»). - On the rights of the manuscript.

Qualification (bachelor's) work to obtain the educational and qualification level Bachelor" in the specialty 071 "Accounting and Taxation". – Kharkiv Petro Vasilenko National Technical University of Agriculture, Kharkiv, 2020.

Doing any business involves the conclusion of economic, employment, civil law contracts, interaction with contractors and the state. It is impossible to protect against the occurrence of receivables. Effective management of receivables involves maintaining this asset in acceptable amounts. One of the most acute and difficult areas of accounting in enterprises is the accounting of receivables and the existence of the problem of non-payment. The following issues remain unresolved: accounting for bad receivables; definition of its separate categories; risk accounting; debt classification, etc. The purpose of the thesis is to deepen the theoretical foundations and develop recommendations for accounting and audit of receivables in PrAC «XXX».

Thesis deals with: theoretical foundations of accounting and auditing of receivables; the state of primary, synthetic and analytical accounting of receivables; audit methodology and analysis of receivables; improvement of accounting and audit of receivables in PrAC «XXX».

Proposed: method of reflection in the accounting of barter transactions on account 37 «Settlements with various debtors»; the list of audit procedures at audit of settlements with domestic buyers, at audit of correctness of creation of a reserve of doubtful debts, at audit of bad debts; methods of controlling the effectiveness of receivables; methods of analysis of the dependence of the financial condition of the enterprise on the efficiency of receivables; methods of forecasting the amount of receivables using prospective extrapolation and correlation analysis.

Key words: accounting, audit, analysis, receivables, debtors, improvement of accounting and auditing.